

Brošura projekta GenCAD

Pozadina i ciljevi

Cilj projekta GenCAD je da se poboljša znanje i svijest o spolnim i rodним razlikama u kroničnim bolestima, koristeći bolest koronarnih arterija (coronary artery disease (CAD)) kao primjer kako bi se naglasile razlike između muškaraca i žena u prevenciji i liječenju u europskim zemljama. Konkretnije, projekt je usmjeren na:

- Poboljšanje znanja : kroz GenCAD su prikupljena postojeća znanja o spolnim razlikama u bolesti koronarnih arterija i analizirano je uključivanje spolnih i rodних aspekata u baze podataka i javne politike.
- Podizanje svijesti : Unutar GenCAD-a provedena je studija o svjesnosti zdravstvenih i medicinskih djelatnika i opće populacije, te su njeni rezultati korišteni u izradi biltena o spolnim razlikama u bolesti koronarnih arterija, kako za zdravstvene i medicinske djelatnike, tako i za opću populaciju, kako bi se poboljšala razina znanja i svjesnosti diljem Europe.
- Diseminacija: Kroz projekt GenCAD komunicirane su činjenice i bilteni na dvije konferencije, putem interneta i ostalih kanala diseminacije, radi uklanjanja praznina u znanju i prijenosu informacija liječnicima, kreatorima javnih politika i općoj javnosti o spolnim razlikama u bolesti koronarnih arterija.

Metode

U projektu GenCAD razvijen je metodološki pristup za poboljšanje znanja i podizanje svijesti na području kroničnih bolesti povezanih sa spolom u zemljama članicama Europske unije, koji bi se mogao koristiti kao primjer za ostale kronične bolesti.

Projekt GenCAD prikupio je relevantne podatke i postojeća znanja o spolnim razlikama u bolesti koronarnih arterija, utemeljeno na objavljenoj literaturi u posljednjih 15 godina diljem svijeta. Analizirana je literatura koja se odnosi na područja prevencije i promicanja zdravlja, epidemiologiju, mehanizme bolesti, kliničke simptome i dijagnostiku, upravljanje bolešću i ishode liječenja koristeći paradigmu bolesti koronarnih arterija i za ostale kronične bolesti.

Cilj analize postojećih europski baza podataka bio je testirati do koje su razine postojeći registri na razini EU primjereni za analizu spolnih razlika u bolesti koronarnih arterija. Projekt GenCAD je analizirao javne baze podataka iz zemalja članica EU o morbiditetu i smrtnosti od bolesti koronarnih arterija, povezujući podatke sa poznatim faktorima rizika

i socioekonomskim parametrima, te je provjerio osjetljivost podataka za procjenu spolnih i rodni razlika. Kako bi dobili pregled spolnih razlika u javnim politikama na razini EU, GenCAD je ispitao trenutnu klimu postojećih javnih politika o spolnim razlikama u bolesti koronarnih arterija kontaktirajući nacionalna ministarstva zdravstva, nacionalna medicinska i javnozdravstvena udruženja, agencije za financiranje, aktivne istraživače i desk-based pretraživanjem interneta.

Kako bi procijenili potrebu za informacijama o spolnim i rodnim razlikama u bolesti koronarnih arterija, provedena je studija o razini svijesti kroz dvije ankete - jedna za opću populaciju, a druga za zdravstvene i medicinske djelatnike.

Na temelju spolnih i rodni razlika utvrđenih prikupljanjem podataka iz literature i provedenih anketa, izrađeni su bilteni za zdravstvene i medicinske djelatnike i za opću populaciju, u koju su uključene povratne informacije partnera iz konzorcija GenCAD i priključenih partnera i suradnika. Sadržaj biltena validiran je od grupe stručnjaka i finaliziran u raspravi s Directorate General Health and Food Safety Europske komisije i može se naći na poveznici: <http://gencad.eu>

Za diseminaciju informacija, organizirane su dvije GenCAD konferencije, kao i simpozij i prezentacija projekta na drugim sastancima, newsletterima i mrežnim stranicama medicinskih društava, a korištene su i društvene mreže (Facebook i Twitter). Razvijena je i mrežna stranica projekta GenCAD, povezana sa domenom DG Health and Food Safety, na kojoj su objavljeni glavni rezultati.

Projekt GenCAD je komuniciran i putem društvenih medija kako bi se dosegla specifična publika. Kroz društvene mreže provesti će se ciljane aktivnosti u svim zemljama članicama EU kako bi se dosegli pripadnici opće populacije različitih dobnih skupina ili zdravstveni i medicinski djelatnici, između ostalih.

Projekt GenCAD predstavlja pristup koji je primjenjiv i za ostale discipline i bolesti u budućnosti.

Rezultati

Prikupljanje relevantnih podataka iz postojeće literature

Prikupljeno je i detaljno analizirano oko 1000 članaka. Pronađene su značajne spolne razlike u svim poljima, koje je potrebno uzeti u obzir. Na primjer, dijabetes i pušenje imaju veću težinu kao faktori rizika kod žena nego kod muškaraca. Nadalje, identificirani su i drugi faktori rizika: mentalno zdravlje, socioekonomski status, autoimune i upalne bolesti, poremećaji spolnih hormona i poremećaji seksualne funkcije. Muškarci su češće i ranije pogođeni aterosklerozom velikih koronarnih arterija, dok kod žena češće nastaju poremećaji funkcije manjih žila. Nedostatak svijesti kod žena o ovoj činjenici, kao i kod njihovih liječnika, predstavlja još uvijek veliki problem koji otežava ranu reakciju u slučaju akutnih koronarnih sindroma i spremnosti za poduzimanje preventivnih aktivnosti. Mnogi lijekovi za kardiovaskularne bolesti djeluju drugačije kod žena nego kod muškaraca. Više spolnih razlika pronađeno je u dijagnostici, liječenju i odgovoru na liječenje, kao i u ishodima liječenja.

Analiza baza podataka

Većina analiziranih baza podataka ima ograničenu osjetljivost za spolne i rodne razlike. Razlozi za to mogu biti što te baze podataka imaju razmjerno nisku graničnu dob za

uključivanje, te što varijable poput pušenja, dijabetesa, hipertenzije, hiperlipidemije i pijenja alkohola nisu uvijek podijeljene prema spolu.

Rodne kovarijante, komplikacije povezane s trudnoćom, hormonalni status i seksualna funkcija često nisu uključeni u baze podataka. Stručnjaci iskazuju spremnost za istraživanje rodno povezanih učinaka, ali je nedovoljno podataka prikupljeno u studijama, što zbog ograničene svijesti o spolnim i rodnim razlikama, što zbog nedostataka sredstava i resursa.

Analiza javnih politika

U 27 zemalja članica EU, pronađeno je ukupno 273 javnih politika i smjernica, koje se konkretno referiraju na spolne i rodne raličke, bilo kao dio nacionalnih zakonodavstava s ciljem spolne i rodne jednakosti, ili u vezi s kardiovaskularnim bolestima; međutim, nađeno je vrlo malo konkretnih preporuka. Sveukupni zaključak je, unatoč svemu, da sve zemlje članice EU stvaraju političko ozračje kako bi osigurale spolnu i rodnu jednakopravnost i suzbijanje spolne diskriminacije, te da je broj preporuka o većoj osjetljivosti za spolne razlike u zdravstvu od vodećih javnozdravstvenih i medicinskih udruženja u porastu. Na razini dokumenata, mnoge javne politike referiraju se na smjernice kliničke prakse Europskog kardiološkog društva, što njihovu ulogu u osiguravanju osjetljivosti za spolne razlike u zdravstvenoj i medicinskoj skrbi čini iznimno važnom.

Procjena potreba

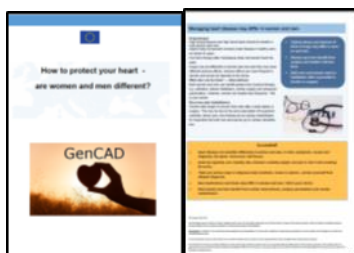
Studija svijesti u općoj javnosti provedena na 6 europskih jezika na izabranim nacionalnim uzorcima pokazala je da još uvijek postoje značajni defeciti u znanju i svjesnosti o spolno povezanim faktorima rizika, manifestacijama bolesti, potrebnim aktivnostima i podacima o ishodima liječenja. Anketa provedena na zdravstvenim i medicinskim djelatnicima je također pokazala značajan defecit u poznavanju spolno i rodno specifičnim manifestacijama bolesti, dijagnostike i terapijskih pristupa. Potrebno je pružiti mnogo više informacija osjetljivijih prema spolnim razlikama, kako liječnicima, tako i općoj javnosti, a Internet se nameće kao najučinkovitiji medij.

Bilteni

Bilteni na 24 jezika sastavljeni su od informacija o spolnim razlikama u prevenciji, kliničkim manifestacijama, mehanizmima bolesti, dijagnostici, odgovoru na liječenje i ishodima liječenja za opću javnost i liječnike.

Bilteni na 24 službena jezika mogu se naći na poveznici:

https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3

Diseminacija

Na obje konferencije, sudjelovalo je oko 80 sudionika, po 2 iz svake zemlje članice EU, koji su raspravljali o spolnim razlikama u objavljenoj literaturi i prezentaciji rezultata iz baza podataka i javnih politika i na kraju o provedenim anketama o razini svijesti o spolnim razlikama, te o biltenima.

Za diseminaciju rezultata projekta široj publici na održivi način, informacije o projektu dostupne su na svim službenim jezicima EU na matičnoj mrežnoj DG Health and Food Safety :

https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3

Nadalje, bilteni i rezultati projekta najavljeni su i komunicirani kroz mrežne stranice partnera i medicinskih društava: EUPHA, ASPHER, European Heart Net, CPME, International/Italian/Austrian/Dutch/Japanese/ German Society of Gender Medicine and others. Rezultati i bilteni predstavljeni su i o njima se raspravljalo na najvećim europski kongresima: EUPHA 2015, IGM 2015, OSSD 2016, ECIM 2017, EUPHA 2017, Europeans student conference 2017 and 2018, OSSD 2017, World Health summit 2017 and 2018, EUROPREVENT 2018, IGM 2019; Gender Summit 2017 and 2018, a bit će predstavljeni i na mnogim drugima.

Newsletteri koji sadrže kratka priopćenja za medije poslani su zajedno s detaljima projekta širokom spektru ciljnih skupina, uključujući svim prepoznatim europskim dionicima u rodnoj medicini. Svi partneri pridonose doseg informacija specifičnim interesnim skupinama i medijima namijenjenim općoj populaciji.

Budući da društveni mediji i mreže imaju ogroman potencijal za doseg opće populacije, ali i javnozdravstvenih i medicinskih organizacija zajedno s njihovim sljedbenicima, koristiti će se informacije iz biltena i tweetovi za uspostavljanje Facebook fan stranice.

Pokrenute su i ciljane digitalne kampanje na Facebooku, Tweeteru i Youtubeu kako bi se doseglo lokalnu publiku u zemljama članicama EU, s fokusom na specifične ciljne grupe.

© European Union, 2017

GenCAD project partners: Institut za Spol u medicini, Berlinska škola za zdravlje građana, Andaluzijska škola za zdravlje građana, Euopska udruga za zdravlje građana, Institut za zdravlje i dobro stanje, Medicinski centar Sveučilište Radboud, Europska udruga za kardiovaskularnu prevenciju i rehabilitaciju (Institute of Gender in Medicine, Berlin School of Public Health, Andalusian School of Public Health, European Public Health Association, Institute of Health and Wellbeing, Radboud University Medical Centre, European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation.

Pilot Projects je inicijativa „eksperimentalne prirode osmišljena da bi se testirala izvedivost i korist“ te dozvoljava da se aropriacije iste doda u EU budžet tijekom više od dvije financijske godine za redom.

Za svaku reprodukciju teksta ili fotografija koje nisu pokrivena autorskim pravom © European Union, treba tražiti dozvolu direktno od vlasnika autorskih prava: Shutterstock.de, iStock.de.

Informacije i stavovi navedeni u ovoj objavi su samo od autora (GenCAD Consortium) i ne odražavaju službeno mišljenje Europske Komisije. Komisija ne jamči točnost informacija navedenih u ovoj objavi. Niti Komisija niti neka osoba koja je zastupa ne može se smatrati odgovornom za korištenja informacija koje su ovdje sadržane.

Ovaj je dokument revidiran prema preporukama DG Health and Food Safety.